

**Learnings bij het
organiseren van een
Vrijheidsmaaltijd
voor jongeren**

2026

Vergroot je netwerk en verruim je blik

Mogelijk gemaakt door Madurodam Kinderfonds

Tip

Bekijk hier
foto's en een
video voor een
impressie!

Elke Botje

manager Madurodam Kinderfonds

"We merken dat dit concept werkt.

Het past bij wat jongeren nu zoeken. De ontmoetingen en het praten met elkaar over vrijheid geeft op een betekenisvolle manier invulling aan Bevrijdingsdag. We vinden het belangrijk dat er meer Vrijheidsmaaltijden voor jongeren komen. Zodat we écht zorgen dat jongeren met elkaar in gesprek gaan én elkaar daardoor beter leren kennen."

BIJZONDERE ONTMOETING AAN TAFEL

“Op
Bevrijdingsdag
kan iedereen
een maaltijd
organiseren, hoe
klein ook.”

BIJZONDERE ONTMOETING

Op 5 mei is de Vrijheidsmaaltijd inmiddels vaste prik. In het hele land zijn er op die dag bijzondere ontmoetingen tussen mensen. Aan tafel ga je met (on) bekenden in gesprek over het belang van vrijheid. De Vrijheissoep staat sowieso op het menu tijdens het ontbijt, brunch, lunch of diner.

Helaas doen er nog weinig jongeren (12-18 jaar) aan Vrijheidsmaaltijden mee, maaltijden speciaal voor hen zijn nóg beperkter.

Madurodam Kinderfonds organiseert op Bevrijdingsdag de vierde editie speciaal voor jongeren én wil iedereen stimuleren dit ook te doen.

Waarom? Zo trekken we jongeren uit hun eigen bubbel en leren ze anderen kennen. Ze vergroten daarmee hun netwerk en worden zich bewuster van thema's als vrede en vrijheid én de rol die zij hierin hebben om deze te bewaren.

Jongeren hunkeren naar het ontmoeten en leren kennen van andere jongeren. Ze zijn bewezen nieuwsgierig naar

elkaars verhalen en vinden het belangrijk om te connecten met jongeren buiten hun eigen bubbel. De Vrijheidsmaaltijd sluit daar als format goed bij aan. Nationaal Comité 4 en 5 mei is initiator van de Vrijheidsmaaltijd.

Bij Vfonds kun je financiering aanvragen om jouw jongerenmaaltijd te organiseren, hoe klein ook. Al breng je vier jongeren bij elkaar, iedereen kan een mooie verbinding, maken op deze bijzondere feestdag. Ga jij de uitdaging met ons aan?

DRIE ELEMENTEN

learnings

1. Zorg dat iedereen gemixt zit (hoe spannend ook) en nieuwe mensen kan leren kennen aan tafel.
2. Maak tafels niet té groot, zodat er letterlijk ruimte voor gesprek blijft.

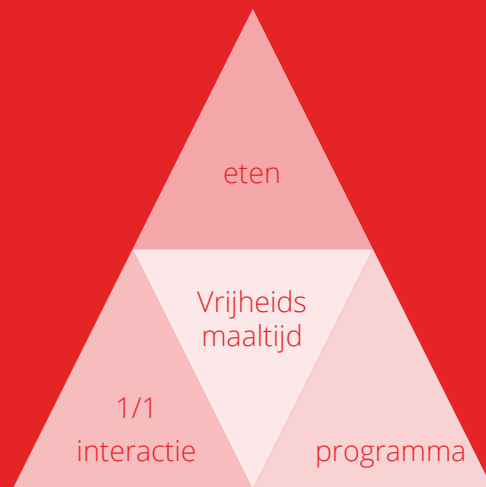
SAMEN ETEN, INTERACTIE MET ELKAAR EN PROGRAMMA

Drie elementen zijn tijdens een Vrijheidsmaaltijd met elkaar verbonden.

- Een maaltijd zonder eten, is geen maaltijd.
- Er moet ruimte zijn voor 1-op-1 interacties; de echte ontmoeting/het gesprek.
- Een plenair programma of entertainment geeft inspiratie en gesprekstof. Daarin kun je duidelijk stilstaat bij het doel van de Vrijheidsmaaltijd.

HOE LANG DUURT HET?

De Jongerenvrijheidsmaaltijd van Madurodam Kinderfonds duurde -exclusief ontvangst- ongeveer 2 uur; per onderdeel is er ongeveer 40 minuten tijd. Je kunt het programma langer of korter maken, goed om ervoor te zorgen dat de drie onderdelen in balans blijven. Zie ons draaiboek van afgelopen jaar in de bijlage.

Rand, 18 jaar

Burgemeester Madurodam 2025

“De Vrijheidsmaaltijd op 5 mei 2025 was een fantastische ervaring en vooral gezellig. Voordat het Bevrijdingsfestival startte gingen we met 120 jongeren aan tafel. Tussen het eten samen was er geweldige dans, hip hop met klassieke muziek en maakten we zelf een stuk poëzie. Ik leerde zelf dat over vrijheid praten en denken niet in één vorm hoeft. Er zit in de Vrijheidsmaaltijd altijd iets bij wat jou past.”

TERUGBLIK

Dit zeggen jongeren die er in 2025 bij waren:

"Ik had zelf nog nooit van een Vrijheidsmaaltijd gehoord, maar heel tof om een nieuwe Nederlandse traditie te leren kennen. Vooral de gesprekken aan tafel, vond ik heel waardevol."

Ilyad (18)

"Onze moeder melde ons aan, maar ik vind het zélf heel belangrijk dat we nu aandacht besteden aan vrijheid. Er is veel aan de hand in de wereld en iedereen kijkt er anders naar. En ik heb zoveel leuke mensen ontmoet!"

Aliahay (13)

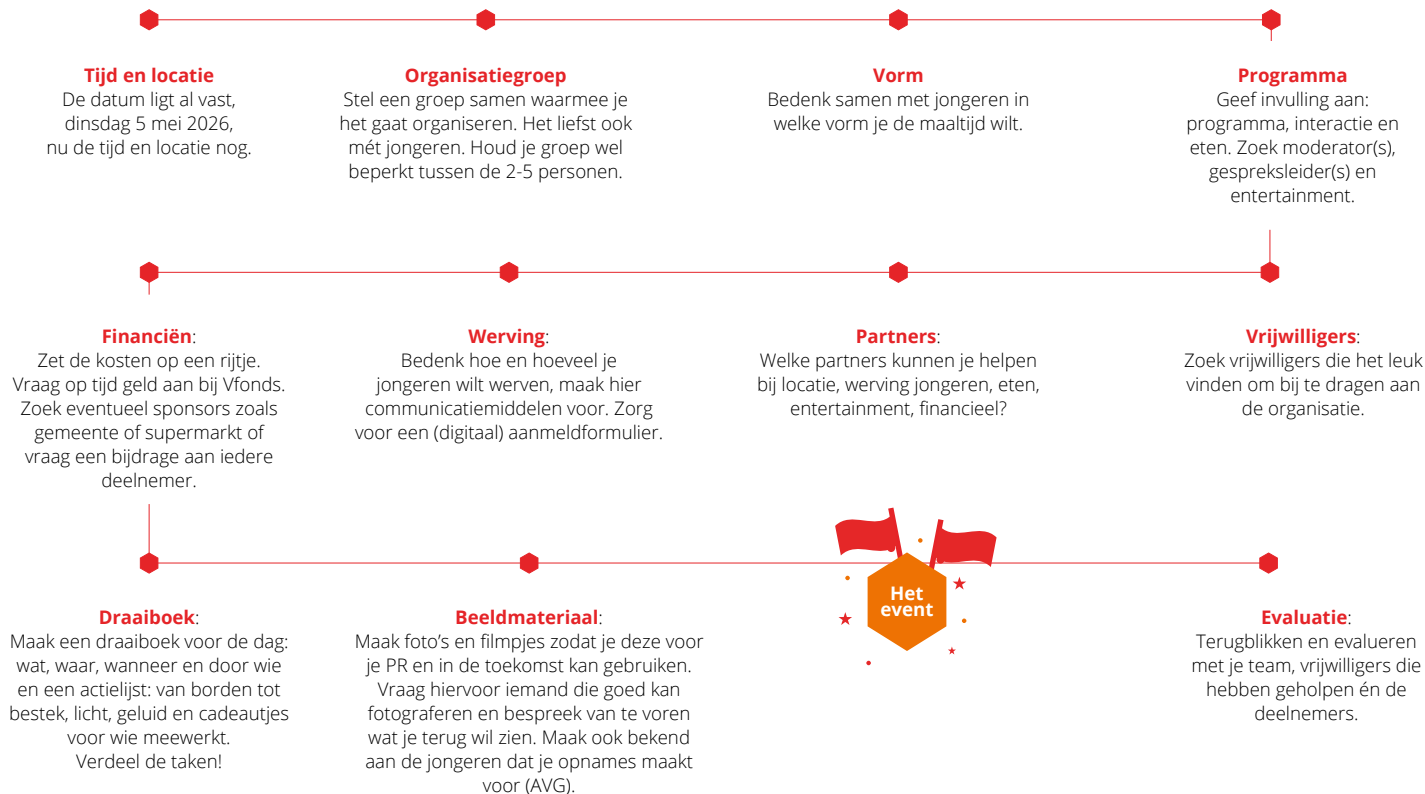
"Ik ben met drie vriendinnen van de hockey gekomen. Ik vond het een goed idee om, voordat we gaan feesten, extra lading aan vrijheid te geven. Het is tenslotte Bevrijdingsdag."
Ciska (16)

Top 5 learnings

1. Zorg dat jongeren zelf andere jongeren meebrengen en doorbreek zo bubbels.
2. Voeg programma toe vanaf 25 personen.
3. Zorg voor genoeg tijd voor ontmoeting en interactie.
4. Een moderator kan verbinden en interactie stimuleren.
5. Zoek partners (financieel, organisatorisch en werving).

Lees gauw verder voor praktische tips per onderdeel.

ONZE TIPS

Samen eten

Je kunt een ontbijt, brunch, lunch of diner organiseren, als het maar op 5 mei is. In alle culturen is eten een belangrijk moment voor verbinding. De maaltijd open je met een toast en de Vrijheidssoep.

TAFELSCHIKKING

Dek de tafel zodat iedereen bij aankomst kan aanschuiven en zorg dat de gasten zich mixen. Haal groepen die elkaar kennen uit elkaar. Het gaat immers om nieuwe mensen leren kennen in een veilige omgeving, met 1 vriend(in) samen aan een tafel zitten is natuurlijk geen probleem. Je kunt bij aanmelding tafelnummers of kleuren uitdelen zodat je gasten automatisch gemixed worden.

HET MENU

Uiteraard staat de Vrijheidssoep op het menu. Vers bereid naar landelijk recept (zie website 4en5mei.nl) of opgewarmd uit blik. Bij de soep kun je salade, brood of andere lekkernijen serveren. In buffetvorm of uitgeserveerd. Je kunt kiezen voor een cateraar, zelf met vrijwilligers koken of alle gasten iets mee laten brengen. De mogelijkheden zijn eindeloos.

TAFELGROOTTE

Maak de tafels niet te groot zodat je ook echt gesprekken kunt voeren met elkaar. Denk hierbij aan zowel de lengte van de tafel als de breedte. 'Biertafels' of 'picknicktafels' zijn over het algemeen smal waardoor je makkelijk een gesprek met je tafelgenoot aan de overkant van de tafel aan kan gaan.

Programma

Als je een Vrijheidsmaaltijd organiseert, is het goed om na te denken over een programma. Ons advies dit te doen als je meer dan 25 gasten hebt maar bij minder gasten mag het natuurlijk ook. Zo krijg je een gevarieerde bijeenkomst met ruimte voor interactie en een ervaring. Het inhoudelijke thema is duidelijk: vrijheid.

THEMA

Het thema van de lunch is vrijheid. Je kunt dit voor, door en met jongeren samen invullen zodat je aansluit bij hun beleavingswereld. Jongeren worstelen over het algemeen met hun identiteit en ook met alles wat er nu gebeurt in de wereld. Er zijn veel aftakkingen of perspectieven te kiezen. Wil je het over oorlog toen of vrijheid nu hebben, of juist hoop voor de toekomst bieden? Het is mooi als het thema, de gespreksonderwerpen en gespreksvragen de gasten nieuwe inzichten geven.

LUCHTIG

Houd het luchtig door de gesprekken af te wisselen met muziek, zingen of bewegen; Bevrijdingsdag blijft een dag voor vieren.

OPENING

Waardeer en bedank jongeren bij het openingswoord voor hun komst en dat ze open staan om kennis te maken met anderen! Ook is het een goed moment om uit te leggen waarom jij als organisator dit organiseert.

MODERATOR

Als je een inhoudelijk programma maakt met diverse onderdelen, is het verstandig een 'moderator' te regelen. Dat is een gespreksleider die open vragen stelt, in gesprek gaat en kan samenvatten voor de groep. Ook leidt hij of zij de deelnemers van de maaltijd door het programma heen. Belangrijk dat de moderator bekend is met de doelgroep óf zelf uit de doelgroep komt.

Dit verlaagt de drempel om te reageren op vragen die hij/zij stelt.. Zorg dat deze persoon vanaf het begin aanwezig is en iedereen persoonlijk welkom heet.

VOOR & DOOR JONGEREN

Zorg dat het programma jongeren aanspreekt óf beter nog door/met jongeren is gemaakt. De aandachtspanne blijft zo in orde en geeft 'voer' voor het gesprek aan tafel. Wij kozen voor afwisseling met speeches, spoken word, muziek en dans. Uiteraard kun je lokaal talent laten schitteren. Tip: benader een lokale cultuurmakelaar om gezamenlijk een programma op te stellen.

ARTIESTEN SCHUIVEN AAN

Als je artiesten een rol geeft in je programma, laat hen dan ook aanschuiven bij de maaltijd door tussen de gasten te gaan zitten. Zorg dat zij aanwezig zijn zodra de deuren opengaan. Dit geeft de artiesten de kans om in gesprek te gaan met de jongeren, maakt het authentiek en geeft jongeren daarna meer begrip voor wat ze op het podium zien.

Lucy Zuiderwijk

programmeur Vrijheidsmaaltijd

"Ik heb voor drie edities het programma geproduceerd, dat past bij de doelgroep. Zo geven we het abstracte thema vrijheid op een laagdrempelige manier meer handen en voeten. Daarbij is het uitgangspunt altijd dat het veilig is, er gelachen kan worden én het gezellig is! Ik gun dit alle jongeren om op deze manier bij elkaar te komen."

INTERACTIE

Respect

Houd er rekening mee dat iedere deelnemer een andere ervaring zal hebben met (on)vrijheid en een andere waarde aan vrijheid en keuzes daartoe zal toekennen. Wie weet zijn er deelnemers gevlucht uit een land in oorlog of komen zij uit een ongewone thuissituatie.

Zorg er voor dat iedereen respectvol is naar elkaar. Gespreksleiders, artiesten en moderators kunnen daarin het goede voorbeeld geven. Let vooral op ongepaste opmerkingen en/of grapjes, en benoem zo nodig dat het veel "cooler" is om respect te hebben.

Interactie kun je op meerdere manieren stimuleren. Het belangrijkste is een bijzondere ontmoeting aan de eettafel.

GESPREKSKAARTEN

Het Nationaal Comité 4&5 mei heeft gesprekskaarten beschikbaar. Leg deze op de tafels, zij zijn een hulpmiddel mocht het gesprek stilvallen. Laat de moderator hier vooral naar verwijzen bij de opening

MODERATOR

Een moderator kan de interactie aanjagen. Wij gebruikten twee moderators; een volwassene en een jongere. Mocht je gebruik gaan maken van een moderator houd dan rekening met:

- ervaring met interactie tussen jongeren;
- snappen wat je thema/inhoudelijk voor ogen hebt;
- enthousiast, flexibel, uitdagend;
- hij/zij een veilige omgeving kan creëren waar iedereen zichzelf mag zijn.

Het is noodzakelijk een voorgesprek met de moderator te hebben.

PLENAIRE VRAAG ALS TAFELGESPREK

Het helpt bij de Vrijheidsmaaltijd om ieder plenair onderdeel af te sluiten met een open vraag of opdracht om aan tafel te bepreken. Na deze interactieronde gaat de moderator in de zaal 'hengelen' naar de besproken ervaringen.

VRAGEN VOOR GESPREKKEN TUSSEN JONGEREN

- Wat is jouw gevoel van vrijheid?
- Is vrijheid voor jou vanzelfsprekend en waarom?
- Wie is er verantwoordelijk voor vrijheid?
- Hoe speelt vrijheid een rol in vriendschap?
- Hoe kun jij zelf vrijheid behouden?
- Wat moeten we samen/met elkaar doen om vrijheid te behouden?
- Wanneer voelde jij je onvrij?

Vragen die de moderator kan stellen bij het 'hengelen'

- Wat is er naar boven gekomen tijdens het gesprek?
- Wat vinden de jongeren aan de tafel van de discussievraag?
- Is er een jongeren die centraal een verhaal/ mening wil delen?

De gespreksleiders (zie volgende pagina) kunnen daarbij als een linking pin fungeren.

GESPREKSLEIDERS (UNDERCOVER)

Om aan tafel een veilige sfeer te creëren én de gesprekken aan tafel opgang te brengen adviseren wij gespreksleiders aan tafel te zetten.

De gespreksleider dient als motivator om het gesprek met en tussen de jongeren aan te gaan ook al ken je elkaar niet. Zo voelen ze zich welkom, en kunnen ze door grapjes, verhalen en wedervragen echt de verbinding met elkaar aangaan. Het is geweldig als het hen lukt om meer de verdieping in te gaan en jongeren meer leren over elkaar en de manier waarop ze naar vrijheid kijken en wat ze samen kunnen doen om deze te bewaken.

De gespreksleiders hebben bewezen dat hun rol nodig is om jongeren hun verhaal te laten delen, kwetsbaarheid te laten tonen, en de jongeren uit te nodigen naar elkaar te luisteren. Ook kunnen zij hun dankbaarheid en waardering uitspreken naar de jongeren. Het is een mooie stap dat ze naar het evenement zijn gekomen, nog los van wat de gesprekken opleveren.

HUISWERKOPDRACHT

VOOR ORGANISATOR/MODERATOR/ GESPREKSLEIDERS

Wat kun je doen ter voorbereiding op een rol als gespreksleider?
Denk na over jouw eigen verhaal over vrijheid.

- **Wat betekent vrijheid voor jou?**
- **Wat is jouw definitie van vrijheid?**
- **Wie is er verantwoordelijk voor vrijheid?**
- **Wat is een concrete situatie waarin jij vrijheid/onvrijheid hebt ervaren?**

Brainstorm hoe jij jouw verhaal in een korte “elevator pitch” van 1 minuut kan delen. Maak je verhaal beeldend en zorg dat het aansluit bij de ervaring van de doelgroep. Mocht het gesprek aan tafel niet loskomen dan kun je jouw verhaal zo uit je mouw schudden en hen hiermee inspireren!

HANDIG
OM TE
WETEN

FINANCIERING

Stichtingen en verenigingen kunnen bij Vfonds subsidie voor de Vrijheidsmaaltijd aanvragen.

Voor 25 tot 50 mensen, €350,- en voor meer dan 50 personen maximaal €1000,- ' vanaf 9 januari 2026 via vfonds.nl

NJR biedt mogelijkheden voor jongeren

voor financiering via Ik ben geweldig.

Ga ook in gesprek bij je eigen gemeente.

Sommige gemeenten hebben speciale subsidieregelingen. Gemeente Den Haag heeft bijvoorbeeld een subsidieregeling.

Madurodam Kinderfonds

Stichtingen die een Vrijheidsmaaltijd voor jongeren willen organiseren kunnen ook bij Madurodam Kinderfonds een aanvraag doen. Zie de criteria op onze website.

Uiteraard kun je ook de lokale bakker/supermarkt benaderen voor sponsoring of bijdrage.

WERVING

Voor jongeren is de belangrijkste factor om deel te nemen, de kans om andere jongeren te leren kennen, te connecten. Zet dit centraal in je communicatie. Is het event gratis? Dan kun je dit ook goed gebruiken! Posters zijn handig om te maken. Voeg een QR code én www. adres toe. Je kunt hem ook digitaal laten doorsturen. Meld ook je Vrijheidsmaaltijd aan bij de landelijke 4en5mei website én/of bij jouw lokale kwartiermaker. Maak een toolkit met communicatiemiddelen (zoals tekst, poster, flyer, en deel deze via Dropbox of Google Drive met hen. Vraag onze toolkit aan via ebotje@madurodam.nl

VIA EEN NETWERK

Een goed startpunt voor je werving is een netwerk waar jongeren in verenigd zijn zoals een sportvereniging, kerk, scouting etc. Denk ook zeker aan jongerenwerkers via buurthuizen, AZC's, stichtingen voor jongeren en natuurlijk je eigen persoonlijke achterban.

MEENEMEN VAN VRIENDEN

Vraag je eigen vriendenkring om allemaal 4 broers, familieleden of vrienden in de leeftijdsgroep mee te brengen. Het is prima als jongeren in groepen komen. Je kunt ze bij het geven van een plek aan een tafel mixen. Het is een doel om jongeren uit verschillende bubbels met elkaar aan tafel te zetten. Uiteraard mag je wel 2 vrienden bij elkaar aan tafel brengen anders wordt het wel heel erg spannend.

START OP TIJD

Begin snel met bekendmaken en actief jongeren vragen (werven) voor je Vrijheidsmaaltijd. Zeker als je dit voor het eerst gaat doen! Start uiterlijk na de voorjaarsvakantie. Bevrijdingsdag valt aan het einde van de meivakantie, je wilt vóór de meivakantie je tafels vol hebben. Er zijn altijd jongeren die zich hebben opgegeven maar niet komen (no show), zorg dat je 10% meer inschrijvingen hebt.

VANAF 4 PERSONEN

Je kunt al een Vrijheidsmaaltijd organiseren vanaf 4 personen. Maak je eerste maaltijd niet te groot; dat is superspannend en uitdagend. Een groep van 10 jongeren is perfect om mee te starten. Vanaf 25 gasten kun je gaan denken aan toevoeging van programmering.

PRAKTISCHE TIPS

KWARTIERMAKERS

Sluit je aan bij de lokale kwartiermakers. Dit zijn aanjagers vanuit een gemeente of Nationaal Comité 4 & 5 mei voor het organiseren van meer Vrijheidsmaaltijden. In de meeste (grote) steden is er een kwartiermaker actief. Heb je hem of haar nog niet gevonden? Mail dan naar vrijheidsmaaltijden@4en5mei.nl met de vraag of zij je kunnen doorverwijzen.

MIDDELEN

Bij het Nationaal Comité 4 en 5 mei kun je je Vrijheidsmaaltijd aanmelden én bestelling plaatsen voor praktische middelen zoals blikken Vrijheidssoup, gesprekskaarten, placemats en posters.

AANKLEDING

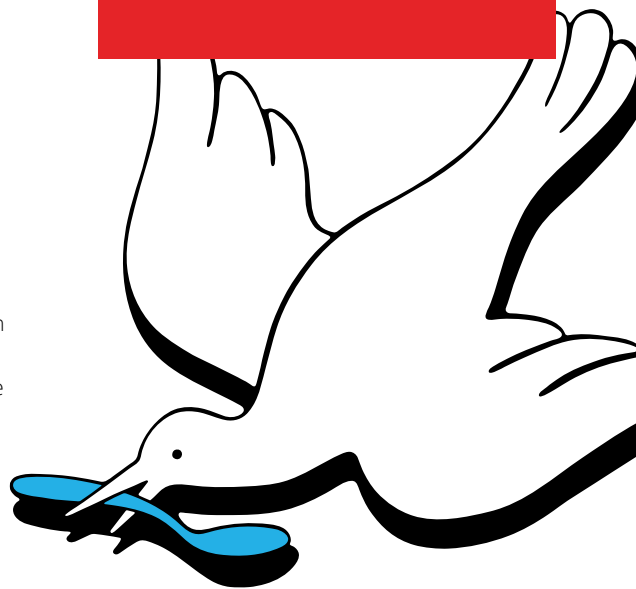
Je kunt kiezen voor aankleding in rood-wit-blauw kleuren. Kijk op de website van 4en5mei.nl/vieren/vrijheidsmaaltijden/ aanmelden. Hier kun je inspiratie opdoen. Wij hebben een t-shirt en schort laten maken voor vrijwilligers. Leuk om dit te laten sponsoren!

VRIJWILLIGERS

De uitvoering van de maaltijd doen we samen met vrijwilligers. Een mix van jongeren en volwassenen die het leuk vinden om zich onder jongeren te begeven en te ontdekken wat hen bezighoudt. Naast het bedienen hebben ze een actieve rol in het faciliteren van ontmoetingen.

Benodighedenlijst

1. Soepkommen, borden, bestek
2. Champagneglas en waterglas
3. Karaffen voor water
4. Hotpot voor soep en soeplepels
5. Overige benodigheden voor serveren van je lunch
6. Tafelkleden, placemats en servetten
7. Decoratie
8. Gesprekskaartjes

AL ONZE TIPS OP RIJ

WAT WERKT GOED?

- Wij kozen voor een evenement rond lunchtijd zodat jongeren niet te vroeg uit bed hoeven en aansluitend doorkunnen naar het Bevrijdingsfestival.
- We hebben (anonieme) gespreksleiders aan tafel; die echt zorgen dat er een goed gesprek is.
- Combinatie van een jongere en volwassen moderator stimuleert de interactie.
- Samenwerken met partners die staan voor verbinding en een netwerk onder jongeren hebben.
- Maak artiesten/entertainment onderdeel van de maaltijd door ze aan tafel te zetten tussen de jongeren.
- Werken met vrijwilligers die belangstelling hebben voor jongeren en hun beleavingswereld.
- Door vooraf de deelnemers een plaats toe te wijzen kun je de

- deelnemers mixen en zit iedereen met nieuwe mensen aan tafel.
- Poster met QR code om aan te melden werkt onder jongeren goed.
- Aanmelden via webformulier is voor jongeren geen probleem.
- Check of er in jouw regio een kwartiermaker is.
- Meld je maaltijd aan bij Nationaal Comité 4&5 en maak gebruik van hun tools.
- Vraag op tijd financiering aan bij Vfonds of andere fondsen en/of gemeente en/of sponsoren.
- De locatie mag een open locatie zijn, waar iedereen kan zien wat je doet mits het een 'veilige' omgeving is voor de deelnemers.

5 mei

UITDAGINGEN

- Een mix van jongeren vinden die elkaar niet kennen en diverse culturele achtergronden hebben, kost tijd. Je moet hen overtuigen om bij elkaar te komen en bewust maken dat het heel leuk is om deel te nemen aan de maaltijd.
- Het evenement vindt in/aan het einde van de meivakantie plaats, hierdoor kun je lastiger samenwerken met scholen om jongeren bij elkaar te brengen. Start op tijd met werving en maak gebruik van de netwerken die je al hebt (sportclub, hobbyclub, kerk etc).
- Het is 'makkelijk' om te kiezen voor een vol programma met sprekers en culturele invulling. Het doel is echter het gesprek en ontmoeting. Houd er rekening mee dat hier voldoende tijd voor moet zijn.
- Voor pers is 5 mei een dag waarop er veel gebeurt. Altijd goed om naar de lokale media een bericht te sturen met wat je gaat organiseren en achteraf een persbericht te sturen met foto's en testimonials van je maaltijd.

Van links af gespreksleider Harmen, Sheila en Roha tijdens de vrijheidsmaaltijd voor jongeren op het Malieveld.

Foto Raymond Rutting / de Volkskrant

REPORTAGE VRIJHEIDSRUNNEN

'Vrijheid is afspreken met wie je wilt'

Wat betekent vrijheid voor de generatie die grotendeels opgroeit zonder getuigen van de Tweede Wereldoorlog? Daarover gaat het gesprek tijdens de vrijheidsmaaltijden voor jongeren in Den Haag. 'We moeten echt zorgen dat er niet weer oorlog komt.'

Marieke de Rutter
Den Haag

'Zouden jullie willen denken aan een vrijheid of onvrijheid hebt ervaren?' Het is de vraag die de spreker, Marjolein van der Meijden (24), vandaag naar de tieners aan zijn publiek stelt. De 13-jarige Lin laatste even: 'Ik voelde me niet vrij toen ik van mijn moeder geen sneakers met lichtgevende zolen mocht dragen'. Rustert ze: 'Ik voelde me juist vrij toen ik mijn eerste valken kreeg', glimlacht Sheila (17), de Syrische Roha (21) hoort niet lang na te denken. 'Ik voelde me vrij toen ik naar Nederland kwam en me eindelijk hand- op kon uitstrecken tegen het regime', zegt ze.

De dag na de bevrijding draait bevrijdingsdag lang niet meer uitsluitend om de Tweede Wereldoorlog, zo bewijzen de Haagse tieners die vandaag zijn samengekomen voor een vrijheidsmaaltijd op het Malieveld. In zijn zijn geen uitzondering: hoewel jongeren levend bewoonden zijn van de bevrijdingsfestivals, bechten zij volgens het Nationaal Vrijheidsonderzoek van het Comité 4 en 5 niet minder aan het her-

denken van de Tweede Wereldoorlog. Dat is ook niet verwonderlijk, met het verrijken van de tijd zijn er steeds minder overlevenden van de bezetting – slechts 5 procent van de bevolking heeft de bevrijding nog meegemaakt. Het betekent dat steeds meer kinderen en jongeren opgroeien zonder de verhalen van directe overgrootvaders. Als hun opa en oma's nog leven, dan waren die ten tijde van de oorlog vaak te jong om zich er ook van te herinneren.

UIT DE BUBBEL

Voor het Malieveld kinderfonds, dat jongeren uit hun bubbel wil trekken, gronden reden om een vrijheidsmaaltijd specifiek voor jongeren te organiseren. Tieners op het Malieveld de voorbereidingen worden getroffen voor het grote bevrijdingsfestival dat zo van start gaat, boigen aan peickach- tafels 125 jongeren zich over de vraag wat vrijheid – in de breedste zin van het woord – voor hen betekent.

De vriendeninnen Meggy en Roha (31) zijn bedist. Vrijheid is dat je kan doen wat je wilt, zegt Roha. 'In dat je kunt afspreken met wie je wilt', vult Meggy aan. Hoewel de vriendeninnen geen gro-

ouderen meer hebben die de oorlog be- wust hebben meegemaakt, vinden ze het toch belangrijk erbij stil te staan. 'Want het was heel heilig', weet Meggy uit de lesuren op school. 'Wist je trouwens dat Hitler bijvoorbeeld tijdens haar concert ook twee minuten stilte had?' Ook de 13-jarige Maan vindt het be- langrijk te herdenken. Hij kent nog wel een oogenote van de oorlog: zijn in- midden 95-jarige opa zat in een japa- penkamp. 'Hij wil er liever niet over

47 ik voelde me vrij toen ik naar Nederland kwam en me eindelijk hardop kon uitstrecken tegen het regime

Roha
ontvachtte het regime-Assad

praten, omdat hij te getraumatiseerd is', zegt de wijer tiener, terwijl hij op een pintleke leest. 'Soms zegt hij op verjaardagen tegen me: kom maar even bij me, en vertelt hij me een klein stukje.' De verhalen doordringen hem ervan: 'Het is niet normaal dat je het nu zo fijn hebt'.

Sterke mening
Hoewel zijn bouwvrouw Julia (14) het moet stellen zonder zo'n levende her- innering in haar familie, weerhoudt dat haar niet van een sterke mening. 'Er zijn toen heel heilige dingen ge- beurd die moet nog eens moeten ge- beuren', betoogt ze, terwijl kinderen voor kinderen een stukje verspreid aan de soundcheck in begroepen op het bevrijdingspodium. 'We moeten er dan- echt voor zorgen dat er geen Tweede Wereldoorlog komt.'

Opa! Later in de tiener niet grun- 'Het is nu drie jaar oorlog in Oekraïne, al een jaar oorlog in Gaza en wat in Af- hanistan gebeurt met mensen is ook hartstikke erg', somt ze op. 'Je kan doen wat je wilt, zegt Roha. 'In dat je kunt afspreken met wie je wilt', vult Meggy aan. Haar zorgen over de wereld vinden

enige weerklank bij de vriendeninnen Meggy en Roha. 'Met Rusland en Trump die nu aan de macht is, is het eenoo- spelbaar geworden', zegt Roha ernstig. Meggy knikt instemmend: 'Je moet echt optellen'.

De zorgen van de tieners weerspe- gelen volgens gespreksleider en in- spactoch Harmen van der Meijden het gevoel dat bij meer jongeren leeft. 'Dat het met de wereld een stukje slech- ter gaat'. Tijdens gastlessen op scholen maar ook in zijn eigen omgeving merkt hij 'Via sociale media komt wat er speelt heel hard bij jongeren bin- nen. Daarom is het belangrijk om het nu niet alleen te hebben over de men- sen die tachtig jaar geleden zijn overle- den, maar ook over de mensen die ster- ven als we nu mikken'.

De betekenis van de Tweede vrijheids- bronch er een in miniatuur. 'Nadat de tieners een klein vrijheidswoord achter de kieren hebben is het tijd om even warm te worden met de muziek van experimentie Noes, Ben & Ben. 'Ter- wijl de rapper 'liber' zingt, vallen de tien- sers hem enthousiast bij 'e'.

Colofon

**Deze whitepaper is een uitgave
van Madurodam Kinderfonds om
organisatoren te inspireren een
Jongerenvrijheidmaaltijd speciaal
voor jongeren te organiseren.**

Editie 2026

Concept, organisatie: Elke Botje

Tekst: Sanne Bakker

Opmaak: Studio Piranha

Productie: Lucy Zuiderwijk

Foto's: Nikki Born (2024) en Emiel Hornman (2025)

Met dank aan: Rand